Dosarul:nr. 2r-2341/24 Judecător: Arapu-Buțco Alina
2-24045933-02-2r-12082024

D E C I Z I E

11 noiembrie 2024

mun.Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

având în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Andrei Cașcaval

examinând fără participarea părților, recursul declarat de *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tipa Fiodor către Josan Olga cu privire la apărarea onoarei și demnității și încasarea prejudiciului moral, împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Central) din 26 iulie 2024, prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 25 mai 2024, Tipa Fiodor, prin intermediului reprezentantului Canțîr Mihail a înaintat cerere de chemare în judecată față de Josan Olga prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat prin răspândirea informațiilor defăimătoare, care lezează onoarea și demnitatea persoanei și a cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stata și asistență juridică.

În ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare din 26.07.2024, reprezentantul pârâtei, avocatul Nichita Ion a susținut demersul înaintat, menționând că la caz nu a fost respectată calea prealabilă, care este una obligatorie. Or, nici în ședința de judecată nu a fost prezentată cererea, ce ar fi atestata respectarea acestei căi.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 26 iulie 2024, s-a scos de pe rol în temeiul art.267 lit.a) CPC, cererea de chemare în judecată depusă de Tipa Fiodor către Josan Olga cu privire la apărarea onoarei și demnității și încasarea prejudiciului moral, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară.

La 02 august 2024, ***** a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe din 26 iulie 2024, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe, deoarece o consideră ca ilegală și neîntemeiată, dat fiind faptului că la examinarea cauzei, instanța de judecată a încălcat şi aplicat eronat normele de drept material şi normele de drept procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată şi a interpretat eronat legea.

În acest sens relevă că în cererea de chemare în judecată, a fost menționat faptul, că pîrîta Josan Olga permanent unde îl întâlnea pe reclamantul Tipa Fiodor îl numea cu cuvinte jignitoare şi anume, că el este hoţ, bandit şi tîlhar, care a furat primăria Coşemiţa, școală şi grădinița din sat.

Astfel, cererea de chemare în judecată depusă de Tipa Fiodor a fost bazată pe prevederile art.43 CC care preved, că în condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viaţă; la sănătate; la integritate fizică şi psihică; la libera exprimare; la onoare, demnitate şi reputație profesională; la propria imagine; la respectarea vieţii intime, familiale şi private; la protecția datelor cu caracter personal; la respectarea memoriei şi corpului său după deces, precum şi la alte asemenea drepturi recunoscute de lege, şi norma citată nu prevede expres o cale prealabilă de soluționare a asemenea litigii.

Respectiv, în cererea menținută, reclamantul nu a indicat, că pîrîta Josan Olga l-a defăimat, adică a răspândit informații false despre reclamant, deoarece nu s-a stabilit răspândirea informațiilor false de către pîrîtă în organele mass-media, la televiziune ect, dar a fost menționat faptul, că pârâta pe parcursul anilor 2020 - 2024 a depus plângeri la CNA, la Președinția R.M., la Procuratura Generală, Ministerul Educației pe faptul că reclamantul Tipa Fiodor ar fi comis delapidări ai bunurilor publice şi resurselor financiare, dar faptele nu s-au adeverit şi rezultatele examinării nu au fost publice.

Astfel, instanța de judecată, la examinarea cauzei şi adoptarea deciziei greşit a aplicat prevederile art. 1, 2, 7, 15 a Legii cu privire la libertatea de exprimare, deoarece aceste prevederi a Legii menționate, nu se au tangență cu acțiunile şi faptele admise de pîrîtă Josan Olga, menționate în cererea de chemare în judecată.

În aceste circumstanțe, încheierea instanței de fond o consideră neîntemeiată şi solicită recurentul intervenția instanței de recurs la casarea acesteia.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, 3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.267 lit.a) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care:

a) reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere

La caz se constată că ***la 25 mai 2024, Tipa Fiodor, prin intermediului reprezentantului Canțîr Mihail a înaintat cerere de chemare în judecată*** față de Josan Olga prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat prin răspândirea informațiilor defăimătoare, care lezează onoarea și demnitatea persoanei și a cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stata și asistență juridică.

Astfel, obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, iar modul și ordinea apărării valorii menționate sunt reglementate de Legea nr.64 din 23.04.2010 „ Cu privire la libertatea de exprimare, fapt care este menționat expres în art.1 alin.(1) al Legii respective.

Conform prevederilor art.14 alin.(1) din Legea nr.64 din 23.04.2010, (1) Cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol şi ale Codului de procedură civilă

De asemenea, art.15 alin.(1) al aceiași Legi stabilește că persoana care se consideră defăimată poate solicita, ***prin cerere prealabilă***, autorului informației şi/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.

(2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.

(3) Persoana va indica în cerere informaţia pe care o consideră defăimătoare şi, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanţele care demonstrează că informaţia este în esenţă falsă sau, în cazul răspîndirii judecăţilor de valoare, circumstanţele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Mai mult ca atît, reieșind din prevederile art.17 alin.(1) al legii respective, (1) Cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. ***Acest termen curge de la:***

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă

Totodată, art.18 alin.(4) lit.b) și c) din Legea nr.64 din 23.04.2010 indică expres că (4) La cererea de chemare în judecată se anexează b***) copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmînării acesteia pîrîtului; c) răspunsul la cererea prealabilă***.

Raportând exigențele Legii la circumstanțele de fapt, Colegiul constată în speță că actul judecătoresc contestat este emis cu respectarea normelor procedurale, or, în condițiile în care reclamantul solicită încasarea prejudiciului moral cauzat prin răspândirea informațiilor defăimătoare, care lezează onoarea și demnitatea persoanei care sunt reglementate de Legea nr.64 din 23.04.2010, astfel reclamantul avea ***obligația de a respecta procedura prealabilă prevăzută prin Lege***, stabilită la art.267 lit.a) a Codului de procedură Civilă.

Or ținând cont de cele menționate supra este cert și fără echivoc că, natura juridică a raportului litigios reiese din legea cu privire la libertatea de exprimare și respectiv, repararea prejudiciului moral rezultă drept urmare a acestui raport.

Drept urmare, se constată cu certitudine faptul, că Tipa Fiodor, în calitate de ***reclamant nu a respectat procedura prealabilă la înaintarea acțiunii***, or, la cererea de chemare în judecată nu au fost anexate careva înscrisuri, sau o altă confirmare, ce ar proba parcurgerea în mod deplin a căii prealabile de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, ***și anume expedierea cererii prealabile pârâtei Josan Olga cu anexarea răspunsului la cererea prealabilă***.

Alegațiile recursului, precum că instanța de fond în mod eronat a precizat necesitatea respectării de către reclamant a procedurii prealabile stabilită prin Legea nr.64 din 23.04.2010, deoarece cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Tipa Fiodor se

bazează pe prevederile art.43 Codului civil, sunt neîntemeiate şi lipsite de careva substanţă în condiţiile în care obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale, iar modul şi ordinea apărării valorii menţionate sunt reglementate de Legea nr.64 din 23.04.2010 „ Cu privire la libertatea de exprimare, fapt care este menţionat expres în art.1 alin.(1) al Legii respective, care în art.18 alin.(4) lit.b şi c) prevede expres că (4) La cererea de chemare în judecată de reclamant ***se anexează b) copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmînării acesteia pîrîtului; c) răspunsul la cererea prealabilă.***

Colegiul Civil, consideră necesar de a reitera dispoziţiile art.2 alin.(1) CPC, care prevăd expres că, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun şi în cele specializate este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

În temeiul dispoziţiilor art.61 alin.(1) CPC părţile sânt obligate să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale.

Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalităţii părţilor în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea unui participanţi la proces de obligaţia legală, reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Instanţa reţine în acest sens că respectarea principiului preeminenţei dreptului constituie una din exigenţele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp atât un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenţiei de la Viena, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispoziţiilor art.1 alin.(3) al Constituţiei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi, iar instanţa de judecată nu constituie o excepţie în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenţei dreptului, condiţie sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenţie, pricinile civile se soluţionează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanţă a altor principii de soluţionare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigenţelor de echitate a procesului, având drept consecinţă încălcarea drepturilor participanţilor la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Tipa Fiodor, de a menține încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 26 iulie 2024.

În contextul celor expuse, conform art.427 lit.a), CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de *****.

Se menține încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 26 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tipa Fiodor către Josan Olga cu privire la apărarea onoarei și demnității și încasarea prejudiciului moral .

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru

Andrei Cașcaval